

Ds Hanneke Siebert

Gemeente van Christus, 16 juni 2013

Twee mensen ontmoeten elkaar vanmorgen. Een man en een vrouw. Twee mensen die wel wéét hebben van elkaars bestaan. Érgens hebben ze van elkaar gehoord. Maar tot een echte ontmoeting is het nog niet gekomen. Een man van Naam, Simon, een Farizeeër. Een vrouw zonder naam, een zondares. Waarschijnlijk heeft ze vele bijnamen; de mensen wisten precies wie ze was, en wat ze allemaal deed. Ze is 'Die daar....' 'Je weet wel....' 'Dinges'. Als je geen naam hebt, ben je niets, dan ben je in mensenogen een Dinges. Waar je zo achteloos met de vinger naar wappert.

Mevrouw Je-weet-wel en Meneer Simon de Farizeeër ontmoeten elkaar. Rondom de tafel, tijdens de Maaltijd met de Heer. In de ontmoeting. Tijdens het delen en ontvangen van brood en wijn wordt God concreet; onthullend, bevrijdend, uitgesproken.

Simon de Farizeeër heeft Jezus genodigd; "Kom en wees mijn gast". Een Maaltijd van de Heer is nooit vrijblijvend, noch vanzelfsprekend. Wie Jezus gastvrij in zijn huis en zijn leven nodigt, krijgt de hele stroom aan zondaars er ongenodigd, maar onontkoombaar bij. De hoeren en tollenaars, de armen en ontheemden, de verslaafden, de onaangepasten. De zwervers en ontheemden. In zijn kielzog zitten ze met Hem aan jouw tafel.

Aan die tafel kan het je opeens zomaar overkomen, dat je gezien wordt. Dat de last die je stilzwijgend met je draagt, gezien wordt. Dat *jij*, in jouw hele wezen, in jouw hele bestaan, met al je goedheid en in al je slechtheid *gezien* wordt.

"Zie je deze vrouw, Simon?" vraagt Jezus. "Zie je haar?" Met de last van haar verleden? Met haar gebukt gaan onder roddel en achterklap? In de positie waarin ze gevangen is, en waaruit geen ontsnappen mogelijk is? Wat zie je? Een zondares? Een vrouw die alles verkeerd doet? Of zie je een mens? Zie je als in een spiegel?

Het ingewikkelde van deze Lucas-lezing is er misschien wel in gelegen, dat we niet meer zo goed bij dat woord *zonde* kunnen komen. Een vies woord is het; op z'n zachtst gezegd, besmet. Een zondaar, een zondares; gitzwarte gekleurde mensbeelden doemen op. *Slechte* mensen, die willens en weten kiezen voor het verkeerde pad.

Ik wil dat beeld loslaten. En samen de uitdaging aangaan, om *opnieuw* dat woord te bezien. *Zonde*. In het licht van onszelf. Van uw en mijn leven.

Dan hoor ik de last van verkeerd gesproken woorden.

Dan hoor ik nooit uitgesproken woorden die juist gesproken hadden moeten zijn.

Dat voel ik de last van wat nagelaten is, de lafheid, de onmacht. De last van diepe schaamte.

Dan zie ik de blik die stilzwijgend de ándere kant op gekeken heeft, toen er gezien moest worden. Dan zie ik ménsen, die zo hun best doen, en ondanks dat fouten maken. De last van wat domweg niet goed is gegaan.

Ieder van ons draagt met zich mee, dat wat ánders gemoeten had. Onuitgesproken spijt, niet te verwoorden verdriet, onpeilbaar diepe angst. *Zonde*, in die zin dat het 'niet-goed is'. Niet Tov. Niet zoals God het bedoelt heeft te zijn. Niet omdat je er mee geboren bent, en er nooit meer van af

komt. Niet omdat de Liefhebbende God je er mee om de oren zal slaan. Maar, omdat je *mens* bent. Omdat je leeft. Ten volle.

Ik leg zo de nadruk op dat *zonde*, omdat het essentieel is, dat onder ogen te zien. Te *zien*. Te *dú*rven zien.

Want zonde is onlosmakelijk verbonden met 'vergeving'. Nóg zo'n groot woord. Twee grote woorden! Bijzonder beladen woorden. Woorden waar een brij aan misvattingen en interpretaties aan kleven.

Maak de grote woorden weer klein, zodat ze met u meedragen kunt. Want, om met de woorden van theoloog Noordmans te spreken: "In het midden van het leven van alledag, daar waar mensen elkaar vergeven, daar worden de grote woorden over God werkelijkheid op aarde. Zonder vergeving is er geen leven en samenleven mogelijk."

Leven en samenleven is zonder vergeving niet mogelijk. Mensen worden vermalen waar hemel en hel, recht en slecht op elkaar indruisen. In de vergeving ontstaat ruimte: "Zoals wij ademen en eten en drinken, zo leven wij ook zonder ophouden van de vergeving der zonden en zo laten wij om ons heen, iedere dag, onze schuldenaars, onze hinderlijke naasten leven. En wij ontvangen met hen hetzelfde heil en wij ademen dezelfde liefde en wij eten met hen hetzelfde brood en drinken met hen dezelfde wijn".

Ruimte om te leven. Ruimte schenken. Ruimte ontvangen. Met heel je verleden dat je met je meedraagt.

Zo treffend en actueel ervoer ik de verklaring van de Raad van Kerken van afgelopen vrijdag met betrekking tot de Slavernij:

"Wie kan de schuld vergeven en vergiffenis aanreiken voor mensen die zelf geen woorden meer in de mond kunnen nemen en die tot het einde van hun leven in slavernij hebben moeten doorbrengen? We realiseren ons dat we te laat spreken, te weinig op het goede moment de goede inzichten hebben gehad en ons hebben laten leiden door misplaatst winstbejag en machtsmisbruik. Het is een vorm van onrecht, die doorwerkt tot in de huidige generatie toe, waar een deel van onze samenleving is gebouwd op misbruik van anderen en waar discriminatie onvoldoende wordt uitgebannen. Er zijn vele zaken die we niet meer kunnen veranderen. We erkennen nazaten van de slaven dat we veel leed hebben veroorzaakt. We spreken de wens uit om samen met hen en samen met allen die gerechtigheid en vrede willen dienen te zoeken naar een samenleving waarin menswaardig leven, vrijheid, verantwoordelijkheid, solidariteit en respect elementaire waarden zijn. We hopen op een gezamenlijke inzet voor de samenleving, omdat we ons realiseren dat ook vandaag de dag gelijkwaardigheid van mensen allerm minst vanzelfsprekend is en iedere keer weer ontdekt, verworven en verdedigd zal moeten worden.

Na zo vele jaren: *Erkennen*, zien wat niet goed is. Vergeving ontvangen. Om dan te mogen gaan in vrede. Te gaan in vrede en te bouwen aan een samenleving van gelijkwaardigheid en recht.

Wie gast is op Zijn Maaltijd, zal zichzelf ontmoeten, zal de ander ontmoeten. In het geven en ontvangen, in het breken en het delen, mogen wij heel worden, heilzaam helen.

Amen.